

Gäller för: Kvinnosjukvård, NU-sjukvården

Innehållsansvar: Sofia Enebrink, (sofra2), Specialistläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-04-07

Giltig till: 2027-04-07

Bilaga A

Rutiner mellan Polisen samt åklagarmyndigheten i Fyrbodal och sjukvården vid rättsmedicinsk/gynekologisk undersökning och utfärdande av rättsintyg

Polismyndigheten	Datum
Polisområde Fyrbodal	2023-03-27
Grova Brott	

Rutinen är granskad av

Jenny Helmbro, gruppchef grova brott Polisen

Mimmie Aronsson, samordnare utredning lagföring Polisen

Revidering i denna version

Inga ändringar i denna version.

Sammanfattning/syfte

Rutinerna tillämpliga vid de fall som regleras i Lag om rättsintyg i anledning av brott (SFS 2005:225) där vid särskilda skäl annan läkare med tillräcklig kompetens kan anlitas. Här avses genital undersökning i samband med sexualbrott samt undersökning av barn som drabbats av denna brottstyp.

Överväg behovet om målsäganden ska undersökas av barnläkare eller gynekolog ihop med rättsläkare.

Undersökning och provtagning av målsägande kräver samtycke. Är målsägaren ett barn ska samtycke från vårdnadshavare eller särskild företrädare hämtas in. Om barnet med hänsyn till ålder och mognad själv kan ta ställning till läkarundersökning är det barnets samtycke som ska inhämtas.

Åtgärder

1. Följande rutiner ska gälla vid akut handläggning av sexuella övergrepp
 - **Flickor/kvinnor ≥13 år**

Polisen ska ringa och föranmäla att man är på väg med en målsägande till

 - **Gynekologmottagningen** – Kvinnokliniken NÄL
Tel 010-435 22 07 (direktnummer för polisen)
Fax 010-435 70 84
måndag – fredag kl 07.30 – 17.00
(faxade dokument måste föregås av muntlig information)
 - **Akutmottagning** – Gynekologi NÄL (övrig tid)
Tel 010-435 00 00 (växel) sök ”gynekologiakutmottagning”
Fax 010-435 71 22
 - **Flickor 0 – 12 år och pojkar 0 – 17 år**

Målsägande som är flicka och inte fyllt 13 år ska av polisen alltid föras till Barnkliniken, NÄL. Det är mycket viktigt att polisen kontakter Barnkliniken för planering så att ärendet ska kunna handläggas med bästa förutsättningar. I enskilda fall är kompetensen på plats avgörande och sambedömning mellan barnläkare och gynekolog kan behövas.

 - **Barnmottatningen** – Barnkliniken NÄL
Tel 010-435 20 10 (direktnummer för polisen)
måndag – fredag kl 08.00 – 16.00, lunchuppehåll kl 12.00 – 13.00
Vid uteblivet svar ring journummer **010-435 20 11**
 - **Akutmottagning** – Barn NÄL (övrig tid)
Tel 010-435 00 00 (växel) sök ”barnakutmottagning”
Fax 010-435 71 22
 - **Män ≥18 år**

Polisen ska ringa och föranmäla att man är på väg med en målsägande till

 - **Akutmottagning** – Kirurgkliniken NÄL
Tel 010-435 09 33
(numret gäller dygnet runt)
Fax 010-435 71 22
Om kontakt önskas med läkare ring **kirurg husjour tel 010-435 07 79**
 - **Önskar sjukvården kontakt med polis**
 - Ring **jourförundersökningsledare Östra**
(Trollhättan-Åmål-Mellerud) **tel 010-565 54 01**
 - Ring **jourförundersökningsledare Västra/Södra**
(Stenungsund-Uddevalle-Strömstad) **tel 010-565 54 02**
2. Polisen ska medföra blankett **Begäran om läkarundersökning/rättsintyg** ifylld enligt den undersökning/åtgärd som begärs. Om detta inte när

möjligt ska samma blankett **svarast** faxas till sjukvårdsinrättningen från begärande enhet. Det är polisens uppgifter om händelseförloppet som styr undersökningens inriktning.

3. Om polisen misstänker att målsäganden är **drogad** ska polisen, för att säkra bevis, ta ett vanligt **urinprov** innan målsäganden förs vidare för rättsmedicinsk/gynekologisk undersökning.
4. Målsägande som tar kontakt med polis med anledning av en våldtäkt har därigenom gjort en **polisanmälan**. Det är därefter polisens bedömning i det enskilda fallet som avgör om en rättsmedicinsk/gynekologisk undersökning med provtagningsatts efter sexualbrott ska ske.
5. Sjukvården önskar få en ny låda *Spårsäkringsatts efter sexuella övergrepp* i utbyte mot den som lämnas till polisen. Prover tagna på de som ännu inte gjort någon polisanmälan sparas i två år.
6. Sjukvården uppmanar till eftertänksamhet och att det finns ett tydligt syfte innan målsägandens **patientjournal** begärs ut. Journalen kan innehålla uppgifter som är mycket känsliga för patienten men som inte har betydelse för utredningen.

För att **tillgodose polisens behov av upplysningar** rekommenderas att polisen har telefonkontakt med undersökande läkare. Sök vederbörande via växel **010-435 00 00**.

Om vederbörande läkare inte är i tjänst gäller följande för kvinnokliniken

- **Ring gynekologkonsult** (direktnummer) **010-435 22 75**
- Om inte någon av ovanstående personer går att nå **Sök förlossningsbakjour** via växeln, denne kan i sin tur svara alternativt hänvisa vidare till mer lämpad kollega i tjänst.

När det gäller kontakt med barnläkare, kirurgläkare alternativt akutläkare söker man jour/konsult inom respektive område via växeln.

För att ge läkaren bästa möjliga förutsättningar att utfärda ett användbart rättsintyg bör begäran om intyg innehålla en konkret frågeställning om vad rättsintyget förväntas ge svar på samt tillgång till relevant material från förundersökningen, exempelvis förhörprotokoll. Polisens material återlämnas tillsammans med färdigt rättsintyg och sparas inte hos sjukvården.

7. Polisen står för kostnaden för spårsäkringsbesöken för patienten. Räkningen skickas från sjukvården till **Polismyndigheten**
981 82 KIRUNA
Fakturan ska vara märkt med kostnadsställe 55040200

Förtydligande anvisningar

1. Det är viktigt att polisen föranmäler sin ankomst med målsäganden i god tid innan man anländer till gynnottagningen, barnmottagningen eller akutmottagningen, NÄL. Sjukvårdspersonal kan då möta upp utanför mottagningen och ta hand om målsägande varvid denna inte behöver konfronteras med övriga patienter. Förhör med målsäganden kan vara svårt att hålla på sjukhuset, då det är ont om lämpliga utrymmen.
2. Om transporterande polispersonal inte har med sig tillräcklig skriftlig information om det aktuella fallet kan detta faxas till mottagningen av begärande enhet på faxnummer enligt ovan. Använd RPS blankett "Begäran om läkarundersökning/rättsintyg" (RPS 979.1.1-3 06-04). Ange vem hos polisen sjukvården ska vända sig till, **namn och telefonnummer**, för att få ytterligare information i ärendet. På den skriftliga begäran ska omständigheter som är av särskild betydelse för spårsäkringen framgå, till exempel om gärningsmannen kysst/slickat målsäganden på kroppsytan. En kopia av anmälan, eller ett förhör, är viktig information som behövs inför undersökningen.

Det är polisens bedömning i det enskilda fallet som avgör om rättsmedicinsk/gynekologisk undersökning/undersökning med spårsäkrings-sats ska ske och om detta sker tillsammans med begäran om rättsintyg eller om sådan begäran sker i efterhand. Begäran om rättsintyg sker alltid till den enhet där undersökning skett och av den läkare som genomfört undersökningen.

I begäran om undersökning ska kända omständigheter i polisens ärende framgå. Omständigheterna ligger sedan till grund för inriktningen av undersökningen.

3. Om kvinnan misstänks vara drogad före det sexuella övergreppet och vistelsen hos polisen drar ut på tiden bör frågan om urinprov snarast aktualiseras. Detta kan också bli aktuellt i de fall kvinnan inte vill eller orkar medverka i en läkarundersökning omedelbart. Denna provtagning bör ske vid den enhet som har vana vid att ta urinprov.
4. Det kan förekomma att en målsägande som utsatts för sexuellt övergrepp inte vänder sig till polisen i första hand utan söker vård och önskar besked om hon/han smittats i samband med övergreppet.
5. Det är polisens skyldighet att tillhandahålla sjukvården Provtagnings-sats efter sexualbrott inför en rättsmedicinsk undersökning.
6. Ett rättsintyg ska återge läkarens undersökningsresultat i relation till offrets uppgifter och övriga uppgifter i brottsutredningen. Som framgår av 8§ lagen om rättsintyg ska den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg tillhandahålla den som ska utföra undersökningen eller utfärda rättsintyget, det underlag som behövs.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kvinnosjukvård, NU-sjukvården

Innehållsansvar: Sofia Enebrink, (sofra2), Specialistläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10091-662869119-214

Version: 6.0

Giltig från: 2025-04-07

Giltig till: 2027-04-07